

Inzenden scores

Uiterlijk op 6 juni op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden:

- voor de **oude stijl**, per school de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten,
- voor de **nieuwe stijl**, per school de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag of ieder kolon toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag of de vertaling van een kolon worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.

Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag of kolon is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

- 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord of een kolon geheel juist is vertaald, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
- 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord of een kolon gedeeltelijk juist is vertaald, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;
- 3.3 indien een antwoord op een open vraag of de vertaling van een kolon niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;
- 3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
- 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 86 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

6 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Grieks (oude stijl en nieuwe stijl) VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen punt(en) in mindering wordt / worden gebracht.

2 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

3 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolom.

4.1 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
Tekst 1	
Maximumscore 1	
1 ☐ ἐναλλάξ (πρήσσω) (regel 6) De toevoeging ἢ εὐτυχέειν τὰ πάντα maakt het antwoord fout.	
Maximumscore 2	
2 ☐ (ἐπισταμένω) τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν. (regel 4–5) Als het iemand te goed gaat, of te lang goed gaat, wekt dat de afgunst van de goden op, die de persoon in kwestie vervolgens ongeluk bezorgen / in het verderf storten. Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
3 ☐ (Het moment) dat Polykrates welbewust afstand doet van zijn dierbaarste bezit. Geen deelscore toekennen.	
Maximumscore 2	
4 ☐ ἀκέο is een vorm van de praesensstam, die een duratief aspect kan hebben; dit wordt door Koolschijns vertaling „blijf” goed weergegeven. Of woorden van overeenkomstige strekking. Geen scorepunten toekennen als de term praesens(stam) niet wordt toegelicht.	
Maximumscore 2	
5 ☐ ῥίπτει (regel 18) is als enige een praesens historicum, waarmee Herodotos de dramatiek van het moment onderstreept. Of woorden van overeenkomstige strekking. Geen scorepunten toekennen als alleen de vorm ῥίπτει het antwoord vormt.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
6 ☐ (μάλιστα τὴν ψυχὴν) ἀλγήσεις (regel 9) Fout rekenen: τὸ δὲ προσπαίειν (regel 6).	
Maximumscore 2	
7 ☐ De visser had deze (mooie, grote) vis zelf goed kunnen gebruiken, maar hij vindt dat zo'n vis eerder toekomt aan een groot man als Polykrates. Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
8 ☐ Hij doet maar één poging om zichzelf ongeluk te bezorgen en herhaalt die niet, hoewel Amasis dat uitdrukkelijk heeft aanbevolen. Fout rekenen: (een vertaling / omschrijving van) ὅπως μηκέτι ἦξει ἐς ἀνθρώπους (regel 10).	
Maximumscore 1	
9 ☐ Polykrates concludeert kennelijk dat hij voor het geluk geboren is. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 1	
10 ☐ Amasis concludeert dat Polykrates niet meer te redden is. Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Maximumscore 1

- 11 Herodotos heeft een aantal jaren (als balling) op Samos doorgebracht.

Maximumscore 3

- 12 In de 7^e en 6^e eeuw v. Chr. is er sprake van een snelle *bevolkingsgroei*, die leidt tot grootscheepse *kolonisatie*. De hierdoor groeiende handel leidt tot *sociale en politieke spanningen* binnen de poleis (en tussen de poleis onderling). De politiek en economisch *groeiende macht van de aristocraten* veroorzaakt een *toenemende afhankelijkheid en ontevredenheid van de lagere klassen*. In sommige poleis maken *τύραννοι* gebruik van deze onrust om door middel van een *militaire staatsgreep*, en steunend op de niet-aristocratische bevolking, de macht te grijpen.
Of woorden van overeenkomstige strekking.
Het antwoord moet coherent zijn en vier van de zes cursief gedrukte termen bevatten. Indien twee termen goed, 1 scorepunt toekennen; bij drie goed, 2 punten; vier of meer goed, 3 punten.

Maximumscore 2

- 13 Polykrates vaart uit en gooit een kostbare ring in zee. Later verschijnt er een visser bij Polykrates die hem een bijzonder grote vis komt aanbieden. De vis wordt opengesneden, waarbij men van alles aantreft, maar geen ring. Na bereiding eet Polykrates de vis met smaak op.
Of woorden van overeenkomstige strekking.
Goed rekenen: alle varianten waarin het cliché / de lezersverwachting wordt doorbroken (mits gebaseerd op regel 12–31).

Tekst 1 en tekst 2**Maximumscore 1**

- 14 Bij Schiller bevindt Amasis zich bij Polykrates op Samos (bij Herodotos verloopt het contact per brief).
Niet fout rekenen: Bij Schiller wordt Amasis door Polykrates opgeroepen hem gelukkig te noemen; bij Herodotos neemt Amasis zelf het initiatief tot het schrijven van een waarschuwend brief.

Maximumscore 1

- 15 οὐδένα γὰρ τ/μ τὰ πάντα (regel 7–8)

Maximumscore 2

- 16 Bij Herodotos wil Amasis voorkomen dat hij om Polykrates zal moeten treuren als om een vriend.
Bij Schiller wil Amasis voorkomen dat hij zelf ook slachtoffer wordt.

11**Tekst 3****Maximumscore 2**

- 17 Aristagoras beraamde een opstand van de Ionische steden tegen Perzië en zocht daarvoor bondgenoten in Griekenland.
Datering: 499 v. C. (Goed rekenen: ca. 500 v. C.)

11**Maximumscore 1**

- 18 Op hun hebzucht.

Maximumscore 2

- 19 „kunt ge vol zelfvertrouwen zelfs wel met Zeus wedijveren in rijkdom” (regel 28).
Wedijveren met een god gaat vanzelfsprekend de menselijke maat te boven en is dus een voorbeeld van hybris.
Niet fout rekenen: „terwijl ge in de gelegenheid zijt zonder moeite de heerschappij over geheel Azië te verkrijgen” (regel 33–34). Het idee dat een kleine staat als Sparta zonder moeite heel Azië zou kunnen veroveren is een duidelijk geval van hybris.
Geen deelscores toekennen.

Tekst 4**Maximumscore 1**

- 20 Dat de Milesiërs kolonisten van de Atheners zijn (regel 6–7).

Maximumscore 2

- 21 De Atheners stonden al vóór Aristagoras' komst vijandig tegenover de Perzen (regel 1). 1
Een grote massa laat zich gemakkelijk misleiden (regel 8). 1

Tekst 4 en tekst 3**Maximumscore 3**

- 22 a. hun strijdwijze (regel 11) 1
b. zij hebben bogen en een korte speer (regel 12) 1
c. aangezien gij de leiding hebt (regel 8) 1

Tekst 4 en tekst 5**Maximumscore 2**

- 23 Herodotos wijt het falen van de democratie aan het systeem zelf: een grote massa laat zich nu eenmaal gemakkelijk manipuleren. 1
Aristophanes legt de schuld niet bij het volk („U treft geen blaam”), maar bij individuele politici, die hij voorstelt als corrupte demagogen. 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Algemene vragen**Maximumscore 1**

- 24 Hij maakt onderscheid tussen een mythische periode (Minoos) en een historische periode (het geslacht der mensen).
Fout rekenen: verwijzing naar of parafrase van τῶν ἡμεῖς ἴδμεν

Maximumscore 2

- 25 Herodotos komt niet helemaal uit de lucht vallen: hij had (althans op deelreinen) voorgangers (in de logografen (letterlijk: prozaschrijvers)), die verhandelingen schreven over bv. geografie.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

4.2 Antwoordmodel voor de vertaling oude stijl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 26 Maximumscore 2 <i>Ἀπικόμενος δὲ καὶ Ὀροίτεω ἐς ὄψιν ἐλθὼν</i> (En) nadat hij was aangekomen en voor Oroites was verschenen	
Niet fout rekenen: Hij kwam aan en meldde zich	
Niet fout rekenen: Toen hij aankwam en verscheen	
<i>ἀπικόμενος</i> niet herkend	<u>0</u>
bij Oroiteo	<u>1</u>
en Oroites (voor hem) was verschenen	<u>0</u>
Kolon 27 Maximumscore 2 <i>τῶν βυβλίων ἐν ἑκάστον περιαιροέμενος</i> (gaf hij,) terwijl hij ieder van de brieven apart openmaakte / (gaf hij ieder van de brieven apart,) terwijl hij ze openmaakte	
Niet fout rekenen: opende hij (hoofdzin)	
<i>τῶν βυβλίων</i> niet verbonden met <i>ἐν ἑκάστον</i>	<u>0</u>
boeken	<u>1</u>
In volgende kola niet opnieuw aanrekenen.	
Kolon 28 Maximumscore 2 <i>ἐδίδου τῷ γραμματιστῇ τῷ βασιληίῳ ἐπιλέγεσθαι</i> gaf hij ze aan de koninklijke secretaris om (ze) hardop voor te lezen	
onderwijzer	<u>0</u>
In volgende kola niet opnieuw aanrekenen.	
van de koning	<u>1</u>
koninkrijk / paleis	<u>0</u>
Kolon 29 Maximumscore 2 <i>(γραμματιστὰς δὲ βασιληίους οἱ πάντες ὑπαρχοὶ ἔχουσι)</i> ((en / want) alle satrapen hebben koninklijke secretarissen).	
hadden	<u>1</u>
koninklijke satrapen	<u>0</u>
secretarissen hebben	<u>0</u>
allen hebben secretarissen en satrapen	<u>0</u>
secretarissen en paleizen	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Kolon 30

Maximumscore 2

Ἀποπειρώμενος δὲ τῶν δορυφόρων

(En) de lijfwacht(en) op de proef stellend / omdat hij de lijfwacht(en) op de proef wilde stellen

nadat hij op de proef had gesteld	<u>1</u>
terwijl de lijfwacht(en) op de proef werden gesteld	<u>0</u>
terwijl de lijfwacht(en) op de proef stelden	<u>0</u>
lansdragers	<u>1</u>
satelliet	<u>0</u>

Kolon 31

Maximumscore 1

ἐδίδου τὰ βυβλία ὁ Βαγαῖος,

gaf Bagaios de brieven,

binden (δίδημι)	<u>0</u>
-----------------	----------

Kolon 32

Maximumscore 2

εἴ οἱ ἐνδεξαίατο ἀπόστασιν ἀπὸ Ὀροίτεω.

om te zien of zij (voor hem) bereid waren tot een opstand tegen / afval van Oroites.

sommigen	<u>0</u>
afstand / verlies	<u>0</u>
echtscheiding / aanklacht (ἀποστάσιον)	<u>0</u>
tegen Oroiteo	<u>1</u>

Indien ook in kolon 26 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.

Kolon 33

Maximumscore 3

Ὅρέων δὲ σφεας τὰ τε βυβλία σεβομένους μεγάλως

(En) toen hij zag dat zij groot ontzag hadden voor de brieven / dat zij de brieven zeer vereerden

toen hij hen zag terwijl ze vereerden	<u>2</u>
toen zij zagen	<u>0</u>
dat de brieven vereerd werden	<u>1</u>
zich schamen voor	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 34	
Maximumscore 2	
<i>καὶ τὰ λεγόμενα ἐκ τῶν βιβλίων ἔτι μεζόνως,</i> en (ze) nog meer (ontzag hadden) voor de inhoud van de brieven,	
uit	<u>1</u>
en er nog meer werd gezegd	<u>0</u>
Kolon 35	
Maximumscore 3	
<i>δίδοι ἄλλο ἐν τῷ ἐνῆν ἔπεα τάδε·</i> gaf hij een andere (brief) waarin de volgende / deze woorden stonden:	
geeft	<u>2</u>
gaf een ander	<u>0</u>
Niet fout rekenen: daarin.	
in dat	<u>2</u>
<i>ἐνῆν</i> niet herkend	<u>0</u>
epos / spreuk	<u>0</u>
Kolon 36	
Maximumscore 2	
<i>“ὦ Πέρσαι, βασιλεὺς Δαρεῖος ἀπαγορεύει ὑμῖν μὴ δορυφορέειν Ὀροίτεα.”</i> „(O) Perzen, Koning Dareios verbiedt jullie Oroites als lijfwacht te dienen.”	
de Perzische koning Dareios	<u>0</u>
verbod / heeft verboden	<u>1</u>
Dareios verbiedt Oroites jullie als lijfwacht te dienen	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 2	
<i>Οἱ δὲ (kolon 38) μετῆχάν τὰς αἰχμάς.</i> (En) zij legden hun lansen / wapens neer (kolon 38).	
sommigen / anderen	<u>0</u>
Indien ook in kolon 32, hier opnieuw aanrekenen.	
lanspunt	<u>1</u>
manschappen / oorlog / heerschappij	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 38	
Maximumscore 2	
<i>ἀκούσαντες τούτων</i>	
toen zij dit / deze dingen hadden gehoord	
Niet fout rekenen: toen zij hiernaar hadden geluisterd.	
Niet fout rekenen: toen zij dit hoorden.	
toen zij naar hen hadden geluisterd	<u>1</u>
deze luisterenden	<u>0</u>
degenen die dit hadden gehoord	<u>0</u>
Kolon 39	
Maximumscore 3	
<i>Ἰδὼν δὲ τοῦτό σφεας ὁ Βαγαῖος πειθομένους τῷ βιβλίῳ,</i>	
(En) toen Bagaios had gezien / zag dat zij op dat punt gehoorzaamden aan de brief,	
Niet fout rekenen: dat zij de brief geloofden / door de brief werden overtuigd	
<i>ἰδὼν</i> niet herkend	<u>0</u>
toen hij hen had gezien terwijl ze gehoorzaamden	<u>2</u>
dat zij misleid / verleid werden door de brief	<u>0</u>
dat zij (door de brief) overtuigden	<u>0</u>
Kolon 40	
Maximumscore 3	
<i>ἐνθαῦτα δὴ</i> (kolon 41) <i>τὸ τελευταῖον τῶν βιβλίων διδοῖ τῷ γραμματιστῇ,</i>	
toen (dan) gaf hij de laatste van de brieven aan de secretaris,	
Niet fout rekenen: <i>ἐνθαῦτα δὴ</i> verbonden met <i>θαρσῆσας</i> (kolon 41).	
daar	<u>1</u>
de sterkste van de brieven	<u>1</u>
de laatste keer	<u>0</u>
eindigend / stervend	<u>0</u>
geeft	<u>2</u>
Indien ook in kolon 35 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.	
Kolon 41	
Maximumscore 1	
<i>θαρσῆσας</i>	
nadat hij moed had gekregen	
Niet fout rekenen: nadat hij gerust was geworden.	
nadat hij gedurfd had	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores	
Kolon 42		
Maximumscore 2		
<i>ἐν τῷ ἐγγράπτῳ·</i>		
waarin (geschreven) was / stond:		
Niet fout rekenen: daarin (hoofdzin).		
Niet fout rekenen: waarin hij voor zichzelf geschreven had.		
schrammen / inkrassen / inschrijven / aanklagen		<u>0</u>
Kolon 43		
Maximumscore 2		
“Βασιλεὺς Δαρεῖος Πέρσῃσι τοῖσι ἐν Σάρδισι ἐντέλλεται κτείνειν Ὀροίταια.”		
„Koning Dareios beveelt de Perzen in Sardes Oroites te doden.”		
van de Perzen	<u>0</u>	
Oroites in Sardes te doden	<u>1</u>	
in Sardisi	<u>1</u>	
beval / heeft bevolen	<u>1</u>	
dat Oroites doodt	<u>0</u>	
dat Oroites wordt gedood	<u>1</u>	
Kolon 44		
Maximumscore 2		
<i>Οἱ δὲ δορυφόροι (kolon 45 en 46) κτείνουσι παραυτίκα μιν.</i>		
(En) (kolon 45) de lijfwachten doodden hem dadelijk (kolon 46).		
doden	<u>1</u>	
Indien ook in kolon 35 en/of 40 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.		
op heterdaad	<u>0</u>	
Kolon 45		
Maximumscore 2		
<i>ὡς ἤκουσαν ταῦτα,</i>		
zodra ze dit / deze dingen hadden gehoord / hoorden,		
Niet fout rekenen: omdat		
hoe / zoals / zo	<u>0</u>	
<i>ἤκουσαν</i> niet herkend	<u>0</u>	
Kolon 46		
Maximumscore 1		
<i>σπασάμενοι τοὺς ἀκινάκεις</i>		
nadat ze hun zwaarden hadden getrokken		
terwijl ze trokken	<u>0</u>	
roven	<u>0</u>	

4.3 Antwoordmodel voor de vertaling nieuwe stijl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 26	
Maximumscore 3	
Ἐν δὲ τῷ Πηλουσίῳ καλεομένῳ στόματι τοῦ Νείλου	
(En) bij de Nijlmonding die Pelousisch werd / wordt genoemd / heette / heet	
Niet fout rekenen: zogenaamd	
in	<u>2</u>
roepen / geroepen worden / ontbieden / ontboden worden	<u>0</u>
mond	<u>2</u>
taal	<u>0</u>
Kolon 27	
Maximumscore 2	
ἐστρατοπεδεύετο Ψαμμήνιτος ὁ Ἀμάσιος ,	
sloeg Psammenitos de zoon / het kind van Amasis een kamp op / had ... zijn kamp opgeslagen / nam ... positie / stelde zich op,	
Niet fout rekenen: ging voor anker in de monding	
de zoon van Amasios	<u>1</u>
de zoon Amasios	<u>0</u>
slaaf	<u>0</u>
Kolon 28	
Maximumscore 1	
ὑπομένων Καμβύσεα.	
terwijl hij Kambyzes (die dreigend naderde) afwachtte / wachtend op Kambyzes.	
terwijl Kambyzes afwachtte	<u>0</u>
Kambysea	<u>0</u>
Kolon 29	
Maximumscore 3	
Ἄμασιν γὰρ οὐ κατέλαβε ζῶντα Καμβύσης	
Want Kambyzes trof / Kambyzes trof namelijk Amasis niet (meer) levend / in leven aan	
Amasis als subject	<u>0</u>
γὰρ niet vertaald	<u>2</u>
vastgrijpen / verrassen / overvallen	<u>2</u>
bezetten	<u>1</u>
ζῶντα niet van ζάω	<u>0</u>
ζῶντα bij Kambyzes	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 30	
Maximumscore 2	
<i>ἐλάσας ἐπ' Αἴγυπτον,</i> toen hij naar / tegen Egypte was opgetrokken / optrok / op zijn veldtocht tegen Egypte	
<i>ἐλάσας</i> niet van <i>ἐλαύνω</i>	<u>0</u>
rijdend	<u>1</u>
drijvend	<u>0</u>
naar de Egyptenaar	<u>1</u>
Kolon 31	
Maximumscore 2	
<i>ἀλλὰ βασιλεύσας ὁ Ἄμασις τέσσερα καὶ τεσσαράκοντα ἔτεα ἀπέθανε,</i> maar Amasis was gestorven / stierf nadat hij vierenveertig jaren koning was geweest / had geregeerd,	
ander / andere dingen	<u>0</u>
koning Amasis	<u>0</u>
echt (<i>ἐτεός</i>)	<u>0</u>
op vierenveertigjarige leeftijd	<u>0</u>
<i>ἀπέθανε</i> niet herkend	<u>0</u>
Kolon 32	
Maximumscore 2	
<i>ἐν τοῖσι οὐδέν οἱ μέγα ἀνάρσιον προῆγμα συνηνείχθη.</i> (jaren) waarin hem geen (enkel) groot onheil was overkomen / overkwam.	
Niet fout rekenen: in deze jaren / daarin (hoofdzin).	
onder hen	<u>0</u>
<i>οἱ</i> niet als dativus enkelvoud	<u>0</u>
niets als groot onheil	<u>1</u>
niemand	<u>0</u>
Kolon 33	
Maximumscore 2	
<i>Ἀποθανὼν δὲ καὶ ταριχευθεὶς</i> (En) nadat hij was gestorven en gemummificeerd	
Niet fout rekenen: Hij was gestorven (hoofdzin).	
voortijdigheid niet uitgedrukt	<u>1</u>
<i>ἀποθανὼν</i> niet herkend	<u>0</u>
Indien ook in kolon 31 fout, hier opnieuw aanrekenen.	
<i>καί</i> ook	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 34	
Maximumscore 2	
<i>ἐτάφη ἐν τῇσι ταφῆσι τῇσι ἐν τῷ ἱρῷ,</i> werd hij bijgezet / begraven in de grafkamer / graf / graven in het heiligdom,	
begroef hij hem	<u>0</u>
grafurn	<u>0</u>
<i>ἐν τῷ ἱρῷ</i> niet bijvoeglijk offer(dier)	<u>1</u>
heilig / levenskrachtig / vlug	<u>0</u>
priester	<u>0</u>
Kolon 35	
Maximumscore 2	
<i>τὰς αὐτὸς οἰκοδομήσατο.</i> (de grafkamer) die hij zelf (voor zich) had laten bouwen / had gebouwd.	
(het heiligdom) dat hij ...	<u>1</u>
liet bouwen / bouwde	<u>1</u>
die had hij zelf laten bouwen	<u>1</u>
die deze / hij had laten bouwen	<u>1</u>
Kolon 36	
Maximumscore 2	
<i>Ἐπεῖτε γὰρ ἐσῆλθε εἰς τὰ τοῦ Ἀμάσιος οἰκία,</i> Want toen hij in / naar het paleis / huis van Amasis was gekomen / kwam,	
vervolgens	<u>1</u>
bevangen / bezielen / opkomen bij van Amasios	<u>0</u>
Indien ook in kolon 27 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.	
de huizen	<u>1</u>
hol / nest	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 2	
<i>αὐτίκα ἐκέλευε ἐκ τῆς ταφῆς τον Ἀμάσιος νέκυν ἐκφέρειν ἔξω·</i> beval hij onmiddellijk het lijk van Amasis uit het graf naar buiten te halen;	
uit het graf van Amasis	<u>1</u>
dodenoffer	<u>0</u>
begraven / voortbrengen / uitspreken	<u>0</u>
<i>ἔξω</i> behalve	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 38	
Maximumscore 3	
<i>ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπιτελέα ἐγένετο,</i> (en) toen dit / deze dingen voor hem was / waren uitgevoerd	
Niet fout rekenen: door hem	
omdat	<u>2</u>
hoe / zoals / zo	<u>0</u>
<i>οἱ</i> onvertaald	<u>2</u>
werd(en) uitgevoerd	<u>2</u>
toen deze dingen voor hem uitgevoerd ontstonden / gebeurden / gebeurd waren	<u>0</u>
toen zij uitvoerden	<u>0</u>
Kolon 39	
Maximumscore 2	
<i>μαστιγοῦν ἐκέλευε καὶ τὰς τρίχας ἀποτίλλειν</i> beval hij het (lijk) / hem te geselen en (het / hem) de haren uit te trekken	
<i>μαστιγοῦν</i> niet als infinitivus herkend	<u>0</u>
beval hij het te geselen en trok de haren uit	<u>0</u>
beval hij te geselen (geen object uitgedrukt)	<u>1</u>
Kolon 40	
Maximumscore 2	
<i>καὶ κεντροῦν τε καὶ τᾶλλα πάντα λυμαίνεσθαι.</i> en (het / hem) met een prikstok te bewerken en (het / hem) (ook) op alle mogelijke manieren / in alle andere opzichten te mishandelen.	
infinitivi als persoonsvormen vertaald	<u>1</u>
Indien ook in kolon 39 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.	
alle anderen te mishandelen	<u>0</u>
alle andere dingen te mishandelen	<u>1</u>
Kolon 41	
Maximumscore 2	
<i>Ἐπεῖτε δὲ ταῦτα ἔκαμον ποιεῦντες</i> (En / maar) nadat ze moe waren geworden / toen ze moe werden dit / deze dingen doende / terwijl ze deze dingen deden / deze dingen te doen / nadat ze hiervan / hierdoor moe waren geworden	
vervolgens	<u>1</u>
Indien ook in kolon 36 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.	
deze dingen / dezen werden moe	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 42	
Maximumscore 2	
(ὁ γὰρ δὴ νεκρὸς (kolon 43) ἀντεῖχέ τε καὶ οὐδὲν διεχέετο), (want het lijk hield het (kolon 43) uit en viel (helemaal) niet uit elkaar)	
stervende	<u>0</u>
niets viel uit elkaar	<u>1</u>
niemand	<u>0</u>
Indien ook in kolon 32 fout, hier opnieuw aanrekenen.	
Kolon 43	
Maximumscore 2	
ἄτε τεταριχευμένος	
aangezien het gemummificeerd was / (het lijk) dat immers gemummificeerd was	
(even)als	<u>0</u>
als medium vertaald	<u>0</u>
Kolon 44	
Maximumscore 1	
ἐκέλευσέ μιν ὁ Καμβύσης κατακαῦσαι,	
beval Kambyzes het / hem te verbranden,	
κατακαῦσαι niet herkend als infinitivus	<u>0</u>
beval Kambyzes hem het te verbranden	<u>0</u>
Kolon 45	
Maximumscore 2	
ἐντελλόμενος οὐκ ὅσια.	
niet geoorloofde dingen bevelend / een goddeloos bevel gevend.	
Niet fout rekenen: niet heilige dingen.	
waarheidslievend / trouw	<u>0</u>
Vertaald als van ἡ ὅσια of van ὅσος	<u>0</u>
op goddeloze wijze	<u>1</u>
Kolon 46	
Maximumscore 2	
Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσι εἶναι τὸ πῦρ.	
Want de Perzen denken dat het vuur een god is.	
Want de Perzen denken dat een / de god het vuur is	<u>1</u>
noemen	<u>0</u>
brandstapel	<u>0</u>

Einde